

slušnosti dovolaného soudu, kterou žalovaná strana již při prvním roku učinila. Nejde tu o nepřípustnost pořadu práva, nýbrž o ujednanou příslušnost rozhodčího soudu, takže řádný soud je toliko nepřislušným, nikoli pořad práva nepřípustným. Kdyby nebylo úmluvy, pořad práva vyloučen by nebyl (§ 24 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 z roku 1920 sb. z. a n.). Byl proto v tomto směru výrok soudu prvé stolice opraven.

Čís. 4958.

Nárok na ochranu vlastnictví proti porušení změnou přirozeného odtoku vody v sousedově pozemku, jest vymáhati pořadem práva.

Nepřímou imissi (§ 364 obč. zák.) jsou pouze takové vlastnické úkony, jichž bezprostřední účinky jeví se na vlastním pozemku a jež jedině z jiných příčin mimo vůli vlastníka a bez jeho přispění působí i na pozemek sousedův. O přímou imissi jde pak tehdy, mají-li vlastnické úkony v zápětí bezprostřední účinky nejen na vlastní pozemek, nýbrž i na pozemek sousedův, anebo vůbec jen na tento pozemek. Jde o imissi přímou, má-li zasypání příkopu za přímý následek zaplavlání sousedního pozemku. Vlastník pozemku jest práv sousedu z porušení sousedského práva bez ohledu na to, zda užívá pozemku sám či třetími osobami, jimž jej přenechal smlouvou k užívání.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, Rv II 118/25.)

Ježto nájemníci žalovaného sypali do příkopu popel, stavěl se odtok vody a voda zaplavila žalobcův pozemek. Žalobě, by žalovaný byl uznán povinným prohloubiti na svém pozemku příkop tak, by jím voda mohla odtékat tak, jako dříve, bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

O povaze žaloby rozhoduje její obsah a její konečná prosba. V žalobě navrhuje žalobci, by uznán byl žalovaný povinným prohloubiti příkop na svém pozemku, aby mohla jím odtékat voda tak, jako dříve. V žalobě uvádějí žalobci, že koupili stavení čp. 18 v M. s pozemkem před 10 lety a že tehdy byly jich stavení i pozemek tak zajištěny, že vody, odtékající z nemovitosti žalovaného, odtékaly příkopem na pozemku žalovaného a nikdy nezaplavovaly jejich pozemek, nyní však že nechal žalovaný svými lidmi příkop zasypati, tak že voda neodtéká příkopem, nýbrž zaplavuje stavení i studni žalobců a působí jim škodu (§ 11 vodn. zák.). Z toho viděti, že žalobci podali žalobu nikoli v zájmu veřejném, nýbrž v soukromém vlastním svém zájmu na ochranu svého stavení, pozemku a své studně, tudíž na ochranu svého majetku, svého vlastnictví, které bylo porušeno změnou přirozeného odtoku vody v sousedově příkopu. Jde tedy o poměr soukromoprávní, a tím odůvodněn

jest pořad práva, neboť § 75 vodn. zák., stanovící příslušnost úřadů správních, má platnost jen, když jde o ochranu práva veřejného, čehož v tomto případě není. Odvolací soud má za to, že žaloba jest žalobou o náhradu škody z činu nedovoleného. Názor ten jest však nesprávným, poněvadž se jí žalobce nedomáhá náhrady škody. Jde naopak o žalobu ve smyslu §u 364 obč. zák., jak soud prvě stolice správně rozpoznal. Byť i žalobce dle znění žalobní žádosti nežádal výslovně, by dán byl žalovanému zákaz zásahu, vycházejícího z pozemku žalovaného odpadními vodami, nepřipouští obsah žaloby a její konečný návrh (by totiž žalovaný byl uznán povinným, příkop na jeho pozemku v M. se nacházející tak prohloubiti, aby voda příkopem tím jako dříve odtékati mohla) pochybností o tom, že se žalobce touto žalobou domáhá odstranění a zákazu tohoto zásahu tím, že žalovaný uvede vše v předešlý stav, při čemž pouze poukazuje na jedině možný prostředek k jeho dosažení, t. j. dostatečné prohloubení příkopu. Je-li tomu tak, dlužno především zkoumati, zda zásah, rozsudky nižších soudů zjištěný, považovati jest za t. zv. imissi přímou či nepřímou, což dle §u 364 odstavec druhý obč. zák. jest závažným proto, že v onom případě zásah takový jest »za všech okolností« nepřipustným, kdežto zásahy druhého druhu vlastníkem sousedního pozemku mohou býti zapovězeny jen tehdy, převyšují-li míru dle místních poměrů obvyklou a ztěžují-li podstatně užívání pozemku v míře obvyklé. Dle §u 364 obč. zák. lze právo vlastnické vykonávati jen potud, a na ten způsob, že nesmí býti zasahováno do práv osob třetích (sousedů); jinak jsou takové úkony, i když staly se u výkonu vlastnického práva, nedovoleným, tudíž protiprávním zásahem do právní oblasti třetí osoby, jež může se chrániti proti nim žalobou zápůrčí. Právem souseda obmezena jest právě svoboda vlastnictví a jeho libovolný výkon. Dle §u 364 obč. zák. odstavec první musí ovšem soused za předpokladů tam blíže naznačených snášeti jistě tam příkladmo naznačené nepřiležitosti a ubližování, vycházející z pozemku sousedního vlastníka (t. zv. nepřímá imisse), tím však míněny jsou jen takové vlastnické úkony, jichž bezprostřední účinky jeví se na vlastním jeho pozemku a jež jedině z jiných, mimo vůli vlastníka jsoucích příčin a bez jeho přispění působí i na pozemek sousedův. Mají-li však vlastnické úkony v zápětí bezprostřední účinky nejen na vlastní pozemek, nýbrž i na pozemek sousedův, anebo vůbec pouze na tento pozemek, jsou tyto účinky na sousedově pozemku přímým následkem těchto úkonů a jde pak o t. zv. přímou imissi. Vlastnickým úkonem je též zasypání příkopu a, má-li úkon ten, jak v tomto případě napadeným rozsudkem bylo zjištěno, za přímý následek zaplavování sousedního pozemku, jde tu nepochybně o imissi přímou, §em 364 druhý odstavec poslední věta obč. zák. za všech okolností zapovězenou. V tomto směru namítal dovolatel v odvolání, že sám příkopu vůbec nezasypal a, činili-li to jeho nájemníci, že učinili tak bez jeho příkazu a vědomí, a poněvadž soud odvolací okolnosti tyto považoval za nerozhodné a uplatněný v tomto směru odvolací důvod nesprávného ocenění důkazů proto za nepřipadný, vytýká nyní ve svém dovolání neúplnost odvolacího řízení dle čís. 2 §u 503 c. ř. s. Avšak, třebaže odvolací soud shora uvedené

okolnosti jen na základě svého mylného právního nazírání na věc shledal nerozhodnými, přece tu vytýkané vady není, poněvadž i při správném právním posouzení věci naznačeným okolnostem rozhodující význam přiznati nelze. S hlediska sousedského práva jest vlastníku za nezávadné užívání sousedního majetku práv soused, t. j. vlastník sousedního majetku bez ohledu na to, zda užívá ho sám či skrze jiné osoby, jimž jej smlouvou k užívání přenechává. Dovolatel jako vlastník domu byl tedy povinen, by svým nájemníkům určil místo, kam popel mohou vysypati, a přihlížeti k tomu, by se tak nedělo způsobem sousední majetek obtěžujícím a trpěl-li, aby odklízeli popel, kam chtějí, ručí za následky vysypání popele na nevhodném místě, jež v tomto případě pozůstávají právě v tom, že se příkop zasypal a voda následkem toho z příkopu vystupovala a sousední pozemek zaplavovala. Nezáleží proto na tom, zda žalovaný sám příkop zasypal či zda to učinili jeho nájemníci, třebaž bez jeho příkazu a vědomí. V tomto směru uplatněný dovolací důvod není tedy opodstatněn. Neúplným jest však řízení v jiném směru. Žalovaný namítal totiž v první stolici, že odtok vody byl již před podáním žaloby upraven tak, jak to žaloba žádá. O tomto tvrzení neobsahují rozsudky nižších soudů potřebných zjištění, ačkoliv okolnost, že prý zažalovanému nároku bylo vyhověno již před podáním žaloby neb aspoň před vydáním rozsudku první stolice, jest důležitou proto, že ani v tom, ani v onom případě žalobní žádosti nemohlo by býti již vyhověno, byť i v případě druhém v době podání žaloby byla po právu, jakož i pro její význam pro útratovou otázku, když v prvním případě zažalovaný nárok v době podání žaloby vůbec již nebyl po právu, pokud se týče v druhém případě, když žalobce tvrzené této okolnosti neuznal a žaloby na útratovou otázku neobmezi!

Čís. 4959.

Nabude-li spoluvlastník panujícího pozemku výhradního vlastnictví k služebnému pozemku neb opačně, nezaniká pozemková služebnost dle §u 526 obč. zák.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, Rv II 162/25.)

Žalobu o zjištění, že žalovaným nepřísluší právo měniti přirozený běh vodního klusu a sváděti vodu do uměle zřízeného koryta, procesní soud první stolice zamítl, maje za to, že žalovaní nabylí vydržením práva, sváděti vodu do umělého koryta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelé míní, že sporná služebnost uhasla konsolidací (§ 526 a 1445 obč. zák.) a že vydržení její musí započítati znovu. Je sice pravda, že panující (p. č. 1377/2) i služebný pozemek (p. č. 1362) byl v letech 1906—1912 jen částečně ve společných rukách, a sice panující pozemek drželi Hugo S. a Brunhilda S-ová, služebný pozemek Hugo S. a Daniel K. Tím nastala konsolidace a nezanikla služebnost odvádění vody (§ 497 obč. zák.), poněvadž výhradním vlastníkem nebyla táž osoba, jen jeden